

Alsónémedi Polgármesteri Hivatala

2351 Alsónémedi, Fő út 58.

Tel: 29/337-101, fax: 29/337-250

alsonemedi@upcmail.hu, www.alsonemedi.hu

Szám: 40-²⁵.../2015.

ELŐTERJESZTÉS

Készült: A Képviselő-testület 2015. február 25-i soros ülésére

Tárgy: Helyi értékek védelme

Mellékletek:

1. Alsónémedi regisztrált tájértékei
2. Értéktár Bizottságokról szóló tájékoztató
3. Kiemelt Nemzeti Értékek és Hungarikumok listája

Előterjesztő: Vincze József polgármester

Ellenjegyezte: Dr. Percze Tünde jegyző

Tárgyalás: nyilvános ülés

zárt ülés

Elfogadás: egyszerű többség

minősített többség

Véleményezi:

Kulturális, Egészségügyi és Szociális Bizottság

Pénzügyi, Jogi, Ügyrendi és Tájékoztató Bizottság

Településfejlesztési, Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Bizottság

Tisztelt Képviselő-testület!

Helyi értékeink összegyűjtését, megismerését, megóvását fontosnak tartjuk mind természeti értékeink, mind épített, vagy kulturális értékeink tekintetében. Mindezek alapján terjesztem az alábbi, testületi döntést igénylő témákat Önök elé:

A./ Helyi védettségről szóló rendelet módosítása

Az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség 14/1996-2/2014. számú, ex lege védettség felülvizsgálata tárgyú, 2014. március 27-én kelt határozatában megállapította, hogy a **0261/20-41, 0261/55-67, 0312/14** hrsz-ú ingatlanok tekintetében a törvény erejénél fogva védett jogi jelleg ingatlan-nyilvántartási feljegyzése a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 23.§ (3) bekezdésében foglalt feltételeknek nem felel meg, továbbá intézkedtek a védett jogi jelleg - „védett terület” - ingatlan-nyilvántartásból történő törléséről.

A Képviselő-testület 75/2014. (IV.29.) sz. határozata értelmében az önkormányzat kifogását fejezte ki a döntés miatt:

75/2014. (IV.29.) sz. önkormányzati határozat

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete nem ért egyet az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség 14/1996-2/2014. számú határozatában foglaltakkal, ezért kéri a Főfelügyelőséget, hogy az Alsónémedi 0261/20-41; 0261/55-67; 0312/14 hrsz-ú ingatlanok "védett terület" jellegét állítsa vissza.

A Testület kéri a jegyzőt, hogy a határozat megküldéséről gondoskodjon a Főfelügyelőség felé.

Határidő: 2014. május 31.

Felelős: Jegyző

A Főfelügyelőség megerősítette, hogy az országos védettség törvényes feltételei nem állnak fent, így a Képviselő-testület az alábbi határozatot hozta:

103/2014. (VI.24.) sz. önkormányzati határozat

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy az Alsónémedi 0261/20-41; 0261/55-67 valamint 0312/14 hrsz-ú ingatlanok esetében elfogadja a Főfelügyelőség 14/1996-2/2014. számú határozatát és nem indít bírósági keresetet. Nevezett ingatlanok esetében szakértő bevonásával megvizsgálja, hogy a helyi védettség indokolt-e, ebben az esetben elkészítteti a kezelési tervet és a területek helyi védettségét biztosítja.

Határidő: azonnal

Felelős: jegyző

Az érintett területeket dr. Hahn István 2014. március-szeptember közötti időszakban megvizsgálta és a csatolt szakvéleményt adta.

A szakvélemény alapján javasoljuk a 0261/55-67 hr. számú ingatlanok - 4. számú láprét - esetében a kezelési terv elkészítését – erre vonatkozóan az L-Team Bt-vel. élő szerződés van – és a helyi védettség biztosítását, a helyi védettségről szóló rendelet mellékletének aktualizálását.

Határozati javaslat
.../2015. (II. 25.) sz. önkormányzati határozat

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy az Alsónémedi 0261/55-67 hr. számú ingatlanok helyi védettségét biztosítja, ennek érdekében fenti ingatlanokra a tulajdonosok értesítése mellett Kezelési tervet készítet és az Alsónémedi természeti értékeinek helyi védelméről szóló 27/2012. (XII.20.) önkormányzati rendeletébe a fenti ingatlanokat is felveszi, gondoskodik továbbá a Földhivatali bejegyzésről.

A testületi kéri a jegyzőt, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg, a rendelet módosítását készítse elő.

Határidő: 2015. május 31.

Felelős: jegyző

B./Települési Tájérték Kataszter

Helyi értékeink összegyűjtése céljából már a tavalyi évben is kezdeményeztük Alsónémedi Egyedi Tájérték kataszterének elkészítését. A 76/2014 (IV.29.) számú határozatában akkor a Képviselő-testület úgy döntött, hogy 2015. március 31-ig várja a lakosság és a civil szervezetek javaslatát a kataszterbe vehető értékeinkről.

„76/2014. (IV.29.) sz. önkormányzati határozat

Alsónémedi Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testülete támogatja Alsónémedi Nagyközség Egyedi Tájérték Kataszterének elkészítését, mely kataszter képezi az alapját a helyi védelemről szóló helyi rendelet felülvizsgálatának, kiegészítésének.

A képviselő-testület felkéri a lakosságot és helyi civil szervezeteket, hogy az értékek összegyűjtésében működjön közre és javaslataikat 2015. március 31-ig juttassák el a hivatal részére.

Határidő 2015. március 31. és értelemszerű

Felelős: jegyző”

Megjegyzés: A meghirdetés ellenére ez idáig hivatalunkhoz javaslat nem érkezett!! Ezért fontosnak tartjuk a felhívás megismétlését!!

Tájértéknek minősül az adott tájra jellemző természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van.

Az összegyűjtött egyedi tájértékeinkről érdemes egyedi adatlapot készíteni, mely tartalmazza a tájérték leírását, fotóját, valamint a megóvásához szükséges intézkedéseket.

A Budapesti Corvinus Egyetem Tájtervezési és Területfejlesztési Tanszék 2009-2011-ben TÉKA projekt néven nagyszabású országos felmérést végzett:

- Felmért települések száma: 1066
- Tájértékszám településenként: 30-50
- Tájértékek jelenleg a TÉKA adatbázisban: 114 ezer
- Várható országos érték: 150-170 ezer

Az adatbázis elérhető a <http://tajertektar.hu> oldalon.

Alsónémedin 40 tájértéket regisztráltak, ezek azonban nem helyszíni gyűjtés alapján kerültek regisztrálásra.

Mivel fontosnak tartjuk, hogy a helyi tájértékeket ismerjük és megvédjük, szükségesnek tartjuk a tájértékek felülvizsgálatát és egyedi tájérték kataszter elkészítését. A Budapesti Corvinus Egyetem Tájtervezési és Területfejlesztési Tanszéke vállalná terepi munka keretében az egyedi felmérések elkészítését 2015. május vége – június eleje időszakban, ami 10-12 diák számára 2-3 napos terepi munkát jelentene. Erre az időszakra a diákok ellátását, esetleg szállását kellene biztosítanunk.

Javasoljuk a lakosság és a civil szervezetek figyelmét ismételten felhívni arra, hogy szükség szerint egészítsék ki a meglévő listát és ez alapján az önkormányzat készíttesse el az Egyedi Tájérték Katasztert. Az így felmért tájértékek alapján lehet módosítani a helyi védelemlről szóló rendeletet is, felvéve abba a természeti értékek mellett a védettségre érdemes épített, kulturális értékeket is.

Határozati javaslat **.../2015. (II. 25.) sz. önkormányzati határozat**

Alsónémedi Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testülete támogatja Alsónémedi Nagyközség Egyedi Tájérték Kataszterének elkészítését, mely kataszter képezi az alapját a helyi védelemlről szóló helyi rendelet felülvizsgálatának, kiegészítésének.

A Képviselő-testület felkéri a lakosságot és helyi civil szervezeteket, hogy az értékek összegyűjtésében működjön közre és javaslataikat 2015. március 31-ig juttassák el a hivatal részére.

A Képviselő-testület felhatalmazza továbbá a polgármestert, hogy a lakossági javaslatok beérkezése után bízta meg a Budapesti Corvinus Egyetem Tájtervezési és Területfejlesztési Tanszékét az Egyedi Tájérték Kataszter elkészítésére.

Határidő: 2015. június 30.

Felelős: polgármester

C./ Települési Értéktár Bizottság létrehozása

A magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény szerint

3. § (1) A települési önkormányzat települési értéktárat hozhat létre.

(2) A települési önkormányzat Települési Értéktár Bizottságot hozhat létre, amely - az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak szerint - azonosítja a településen fellelhető nemzeti értékeket, létrehozza a települési értéktárat és nyilvántartás céljából megküldi azt a megyei önkormányzat részére.

(3) A települési önkormányzat a települési értékek azonosításával, a települési értéktár létrehozatalával és annak gondozásával, valamint adatainak a megyei önkormányzat részére történő megküldésével megbízhat a település területén működő, már korábban is nemzeti értékek azonosítását, gondozását végző állami, települési önkormányzati, egyházi vagy társadalmi szervezet által fenntartott intézményt, szervezetet vagy azok szervezeti egységeit, vagy a településfejlesztésben tevékenykedő külső területfejlesztési, vidékfejlesztési szervezetet (a továbbiakban együtt: települési szervezet).

(4) Ugyanazon megye területén lévő több szomszédos település önkormányzata közös Települési Értéktár Bizottságot is létrehozhat, amely elkészíti a tájegységi értéktárat és az adatait megküldi a megyei önkormányzat részére.

(5) A Települési Értéktár Bizottság létrehozásáról vagy a feladat ellátásával történő megbízásról az érintett települési önkormányzat a létrehozást, illetve a megbízást követő 30 napon belül tájékoztatja a HB-t és a megyei önkormányzatot.

A magyar nemzeti értékek és a hungarikumok gondozásáról szóló 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelet alapján az önkormányzatoknak lehetőségük van Települési Értéktár Bizottság létrehozására. A települési Értéktár Bizottság munkáját a Kormányrendelet 3.§-a szerint a Képviselő-testület szabályozza. A Bizottság által összegyűjtött helyi értékeket a következő nyolc kategória szerint rendszerezheti:

- agrár- és élelmiszer-gazdaság,
- egészség és életmód,
- épített környezet,
- ipari és műszaki megoldások,
- kulturális örökség,
- sport,
- természeti környezet,
- turizmus és vendéglátás.

Mivel a kormányrendelet szerint az értékek felvételét „bárki írásban kezdeményezheti”, javasolom az értékek összegyűjtésébe, katalogizálásába a helyi lakosok minél szélesebb körű bevonását. Jelentősebb értékeink felvételét pedig javasoljuk a Pest Megyei Értéktárba.

Határozati javaslat
.../2015. (II. 25.) sz. önkormányzati határozat

A képviselő-testület a polgármester előterjesztése alapján megtárgyalta a települési értéktár kialakításával kapcsolatos javaslatot.

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata a települési értéktár kialakítását határozza el.

A képviselő-testület külön Települési Értéktár Bizottságot nem alakít, a bizottsági teendők ellátásával a Településfejlesztési, Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Bizottságot bízza meg.

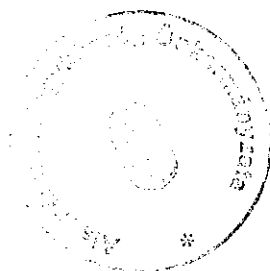
A képviselő-testület a települési értéktár megalakításával és működésével kapcsolatos eljárási szabályokra vonatkozóan az előterjesztés mellékletét képező működési szabályzatot elfogadja.

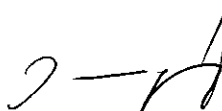
Felkéri a polgármestert, hogy a testület döntéséről a Pest Megyei Önkormányzat Közgyűlésének elnökét tájékoztassa.

Határidő: 2015. május 31.

Felelős: polgármester

Alsónémedi, 2015. február 12.

Vincze József
polgármester

Az előterjesztés törvényes:

Dr. Percze Ildikó
jegyző

S Z A B Á L Y Z A T
a települési értéktár létrehozásáról

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. A szabályzat célja a települési helyi értékek (esetleg a továbbiakban: némedikumok) körének meghatározása, védelme és megőrzése feltételeinek biztosítása.

2. A némedikum: Alsónémedi nagyközség szempontjából meghatározó jelentőségű, a városhoz való tartozást kifejező egyedi szellemi termék, tárgy, kulturális alkotás, hagyomány, jelkép, természeti érték, stb., amelyet a Településfejlesztési, Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Bizottságot – települési értéktár bizottsági minőségében eljárva (továbbiakban: TÉB) - annak minősít.

A Települési Helyi Értékek Gyűjteménye a TÉB által alsónémedi, kiemelkedő helyi jelentőségűnek nyilvánított javak összessége. Ezek körét (felsorolását), fellelhetőségét, bemutatását az egyediségükre, speciális alsónémedi kötődésükre, jellemzőire vonatkozó leírással vagy egyéb dokumentációval együtt a szabályzat melléklete tartalmazza.

TELEPÜLÉSI ÉRTÉKTÁR BIZOTTSÁG

3. Alsónémedi Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete a települési értéktár bizottsági teendők ellátásával a Településfejlesztési, Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Bizottságot hatalmazza fel.

A bizottság tagjainak száma: 7 fő, értéktár bizottságként eljárva munkájába külső szakértőket vonhat be, így például a helyi közművelődési feladatellátás intézményét, továbbá a nemzeti és megyei értékek gyűjtésével, megőrzésével, hasznosításával foglalkozó országos és területi illetékességű szakmai és civil szervezeteket.
A tagok tevékenységüket társadalmi megbízatásként, díjazás nélkül látják el.

4. A TÉB feladatkörében eljárva a bizottság elnökének feladata:

- a bizottság ülésének összehívása, vezetése,
- a bizottság döntéseinek nyilvántartása, közzétételéről való gondoskodás,
- a bizottság képviselete külső állami, önkormányzati, társadalmi, gazdasági szervek, szervezetek előtt,
- a települési értéktárba felvett alkotások megyei értéktár részére történő továbbítása.

A BIZOTTSÁG MŰKÖDÉSI SZABÁLYAI

5. A TÉB szükség szerint, de félévente legalább egy alkalommal ülésezik.

6. A települési értékké minősítéshez a jelenlévők több, mint felének egybehangzó szavazata szükséges.

7. A TEB feladata:

- a települési értékek megőrzéséről és szélesebb körben történő megismertetéséről való gondoskodás (pl. évente a gyűjtemény közzététele a helyi sajtó vagy az önkormányzati honlap útján, stb.)
- a helyi települési értékek körének meghatározása, szükség szerint módosítása, a Települési Helyi Értékek Gyűjteményének összeállítása,
  - a döntés a TEB rendelkezésére álló pénzeszközök felhasználásáról,
  - félévente - legkésőbb a félévet követő hónap utolsó napjáig - a képviselő-testület és a település lakosságának tájékoztatása a végzett tevékenységről,
  - Hungarikumok Gyűjteményébe való felvételre való javaslatlattétel.

8. A TEB működésével kapcsolatos adminisztratív teendők ellátásáról Alsónémedi Polgármesteri Hivatal gondoskodik.

9. A TEB működésének anyagi fedezetét az önkormányzat biztosítja.

A JAVASLATLATTÉTEL ÉS DÖNTÉS SZABÁLYAI

10. Helyi értékkel nyilvánításra a polgármesterhez címezve, írásban bárki javaslatot tehet, amelyet indokolni, szükség és lehetőség szerint dokumentálni köteles.

A javaslatlattétel tartalmára és formájára vonatkozóan a 114/2013. (VI. 16.) Korm. Rendelet 6. § (4) bekezdése, továbbá 1. sz. melléklete az irányadó.

11. A beérkezett javaslatot az értéktár bizottság vizsgálja meg, a javaslattevőt szükség szerint hiánypótlásra szólítja fel. Amennyiben a javaslattevő a hiánypótlásnak a megállapított határidőig nem tesz eleget, a bizottság érdemi tárgyalás nélkül az indítványt elutasítja. Az elutasítás nem akadályozza, hogy a javaslattevő az értéktárba történő felvételt ismételten indítványozza.

12. Az értéktárba való felvételtől a javaslat beérkezését követő 90 napon belül a 6. pontban írt szavazati aránnyal a TEB dönt, melyről a javaslattevőt írásban értesíti.

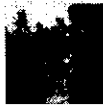
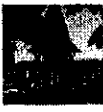
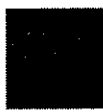

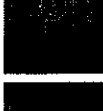

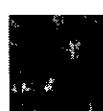
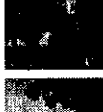

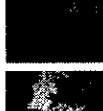

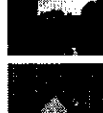

NYILVÁNTARTÁS ÉS KÖZZÉTÉTEL

13. A TEB által az értéktárba felvett értékek adatait a 114/2013. (VI. 19.) Korm. Rendelet 1. sz. mellékletének II. pontjában írt tartalommal – szakterületenként kategóriák szerint elkülönítve - kell nyilvántartásba venni.

14. A helyi települési értéktár nyilvántartott adatait – az értéktárba való felvételtől szóló döntést követő 8 napon belül – az önkormányzat honlapján kell közzétenni.

Alsónémedi, 2015. február 12.

Vincze József
polgármester

kép	megnevezés	típus	kép	megnevezés	típus
	Faluház	Közüintézmény épülete		Kopjafás temető (1979)	Temető
	Harangláb	Harangláb		Emléktábla	Emlékmű; emlékszobor; emlékoszlop; emléktábla
	Alsónémedi fészület	Feszület		Turjános (1979)	Lápok; láprétek
	Református templom	Templom		Kereszt	Feszület
	Kopjafa	Emlékmű		Szent István szobor	Szentek szobra
	Gémeskút	Gémeskút		I. világháborús emlékmű	Emlékmű; emlékszobor; emlékoszlop; emléktábla
	Kálvária eleje	Kálvária; kálváriadomb		Platán fasor eleje	Facsóport; fasor
	Platán fasor vége	Facsóport; fasor		Gémeskút	Kút
	Temető	Temető		Katolikus, református öregtemető	Temető
	Kálvária vége	Kálvária; kálváriadomb		Kettős fenyő fasor eleje	Facsóport; fasor
	1848-as emlékmű	Emlékmű		Római katolikus templom	Templom
	Ravatalozó	Ravatalozó		Fa kereszt	Feszület
	Kereszt	Feszület		Szovjet síremlékek	Síremlék
	Gólyafészek	Fészek; fészektelep		Lakóház	Lakóépület; épületrész; udvar
	Platán fasor (1979)	Facsóport; fasor		Kápolna	Kápolna
	Katolikus parókia	Parókia			
	Biblia emlékmű	Emlékmű			

kép	megnevezés	típus
	Lakóház	Lakóépület; épületrész; udvar
	Kereszt	Feszület
	Kisállat temető	Temető
	II. világháborús emlékmű	Emlékmű; emlékszobor; emlékoszlop; emléktábla
	Lakóház	Lakóépület; épületrész; udvar
	1956-os emléktábla	Emlékmű; emlékszobor; emlékoszlop; emléktábla
	Gémeskút	Gémeskút
	Székely kapu	Emlékmű

MAGYAR NEMZETI ÉRTÉKEK ÉS HUNGARIKUMOK

Magyar nemzeti értékek és hungarikumok

Hazánk parlamentje tavaly tavaszi ülészakán fogadta el a magyar nemzeti értékekről és hungarikumokról szóló **2012. évi XXX. törvényt**, amelynek célja:

- azonosítani és számba venni nemzeti értékeinket;
- a gyűjtőmunkát a lehető legszélesebb körű kiterjesztéssel végezni;
- gondoskodni a regisztrált nemzeti értékek megismerhetőségéről;
- kiválasztani a regisztrált nemzeti értékekből a hungarikumokat;
- minél szélesebb körben megismertetni a nemzeti értékeket és a hungarikumokat belföldön és külföldön;
- gondoskodni a hungarikumok fennmaradásáról, védelméről.

Nemzeti értéknek minősül „a magyar alkotótevékenységhez, termelési kultúrához, tudáshoz, hagyományokhoz, tájhoz és élővilághoz kapcsolódó, nemzetünk történelme, valamint a közelmúlt során felhalmozott és megőrzött minden szellemi és anyagi, természeti, közösségi érték, vagy termék”, amely

- hazai szempontból meghatározó jelentőségű, így nemzetünk - de legalább egy meghatározott tájegység lakossága - a magyarságra jellemzőnek és közismertnek fogad el,
- jelentősen öregbíti hírnevünket, növelheti megbecsülésünket az Európai Unióban és szerte a világon,
- hozzájárul új nemzedékek nemzeti hovatartozásának, magyarságtudatának kialakításához, megerősítéséhez.

A nemzeti értékek „csúcán” a hungarikumok állnak.

A **hungarikum** „gyűjtőfogalom, amely egységes osztályozási, besorolási és nyilvántartási rendszerben olyan megkülönböztetésre, kiemelésre méltó értéket jelöl, amely a magyarságra jellemző tulajdonságával, egyediségével, különlegességével és minőségével a magyarság csúcsteljesítménye”, ami

- kiváló nemzeti termék;
- védett természeti érték;
- amit belföldön és külföldön egyaránt a magyarság eredményeként, kiemelt értékeként tartanak számon;
- amit az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak szerint végzett egyedi értékelés eredményeként a Hungarikum Bizottság hungarikummá minősít, vagy a törvény erejénél fogva hungarikumnak minősül.

Nemzeti értékek azonosítása, rendszerezése, nyilvántartása

„A nemzeti értékek megóvandó értékek, azok azonosításában, rendszerezésében, adataik nyilvántartásba vételében és folyamatos frissítésében, gondozásában a települési önkormányzatok, a megyei önkormányzatok, a hatáskörrel rendelkező állami szervek, és az általuk felkért szakmai testületek, intézmények, kutatóhelyek, civil szervezetek, egyházak, valamint a külhoni természetes és jogi személyek, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek, közösségek működhetnek közre.” (2012. évi XXX. tv. 2. §)

A nemzeti értékek azonosítása, rendszerezése alulról felfelé építkező rendszerben történik, az ún. **Magyar Nemzeti Értékek Piramisának** középszintjét a megyei értéktár adja. Települési értéktár létrehozása az adott települési önkormányzat, a tájegységi értéktáré több szomszédos települési önkormányzat joga.

A megyei értéktár bizottság dönt a beérkezett, javasolt nemzeti érték **megyei értéktárba** történő felvételéről, illetve arról, hogy a nyilvántartott értékek közül mely nemzeti érték felvételét javasolja a Magyar Értéktárba.

A **Magyar Értéktár** a települési, a tájegységi, a megyei, az ágazati, illetve a külföldi közösségek értéktárainak összesítő gyűjteménye, a Magyar Értéktár összeállítása a **Hungarikum Bizottság** feladata.

„A helyi önkormányzat közigazgatási területén fellelhető, illetve az ott létrehozott *nemzeti érték felvételét* a települési, tájegységi vagy megyei értéktárba *bárki írásban kezdeményezheti* az adott érték fellelhetőségének helye szerint illetékes önkormányzat polgármesteréhez, illetve a megyei közgyűlés elnökéhez címzett javaslatában.” (114/2013. (IV.16.) Korm. rendelet 6.§ (1)

A **javaslat** adatlapját a magyar nemzeti értékek és hungarikumok gondozásáról szóló hivatkozott számú Korm. rendelet 1. és 2. melléklete tartalmazza.

A **114/2013 (IV.16.) Korm. rendelet 1. §** szerint a nemzeti értékek adatait a települési, tájegységi és megyei értéktárakban, az ágazati értéktárban, a külföldi magyarság értéktárban, a Magyar Értéktárban, valamint a Hungarikumok Gyűjteményében szakterületenkénti kategóriák szerint kell azonosítani és rendszerezni:

- agrár- és élelmiszer-gazdaság
- egészség és életmód
- épített környezet
- ipari és műszaki megoldások
- kulturális örökség
- sport
- természeti környezet
- turizmus és vendéglátás

a) agrár- és élelmiszer-gazdaság: az agrárium szellemi termékei és tárgyi javai – beleértve az erdészet, halászat, vadászat és állategészségügy területét –, különösen a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek, a borászat, továbbá az állat- és növényfajták;

b) egészség és életmód: a tudományos és népi megelőzés és gyógyászat, természetgyógyászat szellemi termékei és tárgyi javai, különösen a gyógyszerek, gyógynövények, gyógyhatású készítmények, gyógyvíz- és fürdőkultúra;

c) épített környezet: a környezet tudatos építési munka eredményeként létrehozott, illetve elhatárolt épített (mesterséges) része, amely elsődlegesen az egyéni és közösségi lét feltételeinek megteremtését szolgálja; valamint az embert körülvevő környezet fenntartásához kapcsolódó szellemi termékek;

d) ipari és műszaki megoldások: az ipari termelés – beleértve a kézműipart, kézművességet is – szellemi termékei és tárgyi javai, különösen az egyes technológiák, technikák, berendezés-, gép- és műszergyártás, műszaki eszközökkel végzett személy- és áruszállítás;

e) kulturális örökség: a kulturális örökség szellemi és tárgyi javai, különösen az irodalom, a tudomány, a népművészet és népi kézművesség, néprajz, filmművészet, iparművészet, képzőművészet, táncművészet és zeneművészet; továbbá a védett ingatlan értékei, különösen a nemzeti vagyon körébe tartozó, kiemelkedő értékű műemlékek és régészeti lelőhelyek, nemzeti és történelmi emlékhelyek, világörökségi helyszínek;

f) sport: a fizikai erőnlét és a szellemi teljesítőképeség megtartását, fejlesztését szolgáló, a szabadidő eltöltéseként kötetlenül vagy szervezett formában, illetve versenyszerűen végzett testedzés vagy szellemi sportágban kifejtett tevékenység, különösen a sportolói életművek és csúcsteljesítmények;

g) természeti környezet: az ember természetes környezetének tárgyi javai, különösen a fizikai és biológiai képződmények vagy képződménycsoportok, geológiai és geomorfológiai képződmények, természeti tájak, természeti területek, életközösségek és ökológiai rendszerek; valamint az embert körülvevő környezet fenntartásához kapcsolódó szellemi termékek;

h) turizmus és vendéglátás: a turizmus és a vendéglátás szellemi termékei és tárgyi javai, különösen a turisztikai attrakciók, szolgáltatások, a vendéglátó-ipari termékek, valamint a vendéglátás körébe tartozó étel- és italkészítési eljárások.

Kiemelkedő Nemzeti Értékek Listája

a) Agrár- és élelmiszergazdaság

1. Alföldi kamillavirágzat
2. Badacsonyi kéknyelű
3. Budapesti téliszalámi
4. Csabai kolbász vagy Csabai vastagkolbász
5. Gönci kajszibarack
6. Gyulai kolbász vagy Gyulai pároskolbász
7. Hajdúsági torma
8. Herz Classic téliszalámi
9. Hízott víziszárnyas-termékek
10. Kalocsai fűszerpaprika-őrlemény
11. Magyar akác
12. Magyar akácméz
13. Magyar szürkemarha hús
14. Makói vöröshagyma vagy Makói hagyma
15. Mathiász János szőlőnemesítő életműve
16. Pick téliszalámi
17. Pozsonyi kifli
18. Szegedi fűszerpaprika-őrlemény vagy Szegedi paprika
19. Szegedi szalámi vagy Szegedi téliszalámi
20. Szentesi paprika
21. Szikvíz
22. Szőregi rózsató
23. Theodora Kékkúti és Kereki Ásványvizek
24. a „pálinka” és a „törkölypálinka” megnevezések
25. Békési szilvapálinka
26. Göcseji körtepálinka
27. Gönc(z)i barackpálinka
28. Kecskeméti barackpálinka
29. Pannonhalmi törkölypálinka
30. Szabolcsi almapálinka
31. Szatmári szilvapálinka
32. Újfehértói meggypálinka
32. Sopron (bor)
34. Pannonhalma (bor)
35. Mór (bor)
36. Neszmély (bor)
37. Etyek-Buda (bor)
38. Balaton (bor)
39. Balatonboglár(bor)
40. Balaton-felvidék (bor)
41. Balatonfüred-Csopak (bor)
42. Badacsony (bor)
43. Nagy-Somló (bor)
44. Somló (bor)
45. Káli (bor)

46. Tihany (bor)
47. Zala (bor)
48. Pannon (bor)
49. Pécs (bor)
50. Szekszárd (bor)
51. Tolna (bor)
52. Villány (bor)
53. Duna (bor)
54. Kunság (bor)
55. Hajós-Baja (bor)
56. Csongrád (bor)
57. Izsáki Arany Sárfehér (bor)
58. Eger (bor)
59. Mátra (bor)
60. Bükk (bor)
61. Debrői Hárslevelű (bor)
62. Tokaj (bor)
63. Dunántúl (bor)
64. Balatonmelléki (bor)
65. Duna-Tisza köz (bor)
66. Felső-Magyarország (bor)
67. Zemplén (bor)
68. UNICUM keserű likőr
69. Kürtőskalács
70. Piros Arany és Erős Pista
71. Szatmári szilvalekvár

b) Egészség és életmód

72. Béres Csepp és Béres Csepp Extra
73. ILCSEI szépítő füvek natúrkozmetikai termékek
74. Dcont vércukormérő készülékek
75. Védőnői szolgálat
76. A Hévízi-tó és a tradicionális hévízi gyógyászat

c) Épített környezet

[még nem tartalmaz elemet]

d) Ipari és műszaki megoldások

77. Budafoki zománcáru és Budafoki zománcedény
78. Bonyhádi zománcáru és Bonyhádi zománcedény
79. Szentgotthárdi kard és Szentgotthárdi kasza
80. KÜRT Adatmentés
81. Zsolnay porcelán és kerámia
82. Ajka Kristály
83. Neumann János életműve

e) Kulturális örökség

84. A Népművészet Mestere díj kitüntetettjeinek tudása és tevékenysége
85. Busójárás Mohácson - maszkos farsangvégi télűző szokás
86. A kunsági birkapörkölt karcagi hagyománya
87. Élő hagyományok Kalocsa kulturális terében: hímzés, viselet, pingálás, tánc
88. Mezőtúri fazekasság
89. A magyar solymászat
90. A halasi csipkevarrás élő hagyománya
91. Matyó örökség – a hímzés, viselet, folklór továbbélése
92. Pünkösdi templomdíszítés Mendén
93. Tikverőzés Mohán. Maszkos, alakoskodó, farsangi szokás.
94. Emmausz Bólyban. Húsvéthétfői népszokás
95. A molnárkalács borsodnádasi hagyománya
96. Sárköz népművészete: szövés, hímzés, gyöngyfűzés, viselet
97. Kassai-féle lovasíjász módszer
98. Herendi porcelán
99. Magyar operett
100. Klasszikus magyar nóta
101. Zsolnay Kulturális Negyed
102. Gróf Széchenyi István szellemi hagyatéka
103. 100 Tagú Cigányzenekar – A zenekar világhírű művészi és hagyományőrző gyakorlata
104. Höveji csipke
105. Tárogató
106. Magyar Íj (IX-XI. század)
107. Vizsolyi Biblia és a Vizsolyi Református Templom
108. Bocskai viselet
109. Bajai Halászlé

f) Sport

110. Puskás Ferenc életműve

g) Természeti környezet

111. Gércei alginit
112. Széchenyi-hársfasor

h) Turizmus és vendéglátás

113. Karcagi birkapörkölt
114. Fröccs
115. Gundel örökség - Gundel Károly gasztronómiai és vendéglátóipari öröksége és a Gundel Étterem

Hungarikumok Gyűjteménye

a) Agrár- és élelmiszergazdaság

1. Pálinka
2. Törkölypálinka
3. Csabai kolbász vagy Csabai vastagkolbász
4. Magyarországi Tokaji borvidéken előállított Tokaji aszú
5. Hízott libából előállított termékek
6. Gyulai kolbász vagy Gyulai pároskolbász
7. Szikvíz
8. Kalocsai fűszerpaprika-őrlemény
9. Pick téliszalámi
10. Magyar akác
11. Magyar akácméz
12. HERZ Classic téliszalámi
13. Makói hagyma
14. Szegedi fűszerpaprika-őrlemény

b) Egészség és életmód

15. Béres csepp és Béres Csepp Extra
16. ILCSI szépítőfüvek natúrkozmetikai termékek

c) Épített környezet

d) Ipari és műszaki megoldások

17. Kürt Adatmentés
18. Zsolnay porcelán és kerámia

e) Kulturális örökség

19. A táncház módszer mint a szellemi kulturális örökség átörökítésének magyar modellje
20. Mohácsi busójárás, maszkos télűző szokás modellje
21. Solymászat mint élő emberi örökség
22. A Matyó népművészet – egy hagyományos közösség hímzéskultúrája
23. Budapest – a Duna-partok, a Budai Várnegyed és az Andrássy út
24. Hollókő ófalu és környezete
25. Az Ezeréves Pannonhalmi Bencés Főapátság és természeti környezete
26. Hortobágyi Nemzeti Park – a Pusztá
27. Pécs (Sopiana) ókeresztény temetője
28. Fertő / Neusiedlersee kultúrtáj
29. A Tokaji történelmi borvidék kultúrtája
30. Herendi porcelán
31. Magyar operett

32. Kassai-féle lovasíjász módszer
33. Halasi csipke
34. Kalocsai népművészet: írás, hímzés, pingálás
35. 100 Tagú Cigányzenekar - A zenekar világhírű művészi és hagyományőrző gyakorlata
36. Gróf Széchenyi István szellemi hagyatéka
37. Klasszikus magyar nóta
38. Zsolnay Kulturális Negyed
39. Tárogató
40. Vizsolyi Biblia
41. IX-XI. századi Magyar íj

f) Sport

42. Puskás Ferenc világszerte ismert és elismert életműve

g) Természeti környezet

43. Az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt barlangjai

h) Turizmus és vendéglátás

44. Karcagi birkapörkölt
45. Gundel örökség - Gundel Károly gasztronómiai és vendéglátóipari öröksége és a Gundel Étterem